EXPUNERE DE MOTIVE

Implementarea programului de lărgire a NATO prin aderarea țărilor candidate şi expansiunea Alianței către Europa centrală a creat obligații pentru țările candidate de a-şi retehnologiza armata pentru a ajunge la standardele corespunzătoare statelor membre.

Pentru multe companii, aceasta a însemnat noi oportunități de afaceri prin deschiderea a noi piețe de desfacere pentru produsele militare şi nu numai.

Încercările României de a-şi retehnologiza armata prin modernizarea echipamentelor existente şi de a-şi asigura retehnologizarea cu produse autohtone, s-au dovedit, cel puțin în parte, nefezabile. A devenit evidentă necesitatea de a importa armament, echipamente militare, dar şi alte categorii de bunuri, servicii şi lucrări care nu sunt disponibile pe piața internă.

Sumele necesare pentru realizarea acestor importuri sunt însă foarte mari, implicând un efort financiar deosebit, mai ales în condițiile unui buget de stat deficitar. Având în vedere acest lucru, s-au căutat modalități care să reducă acest efort financiar şi să aducă totodată beneficii României, ca țară importatoare.

Cel mai avantajos este offset-ul: un sistem de compensații economice pentru achiziționarea de produse, lucrări sau servicii de pe piață externă, în special în domeniul apărării şi securității, daca aceste achiziții depăşesc un anumit prag valoric, care să dovedească tocmai acest efort financiar menționat mai sus. Compania aleasă, prin procedurile legale, să furnizeze produsele, să execute lucrările sau să presteze serviciile, se angajează prin acordurile offset să facă investiții în țara importatoare, produsele urmând a fi exportate, să facă transfer de tehnologie şi know-how către agenți economici autohtoni, facilitând astfel şi crearea de noi locuri de muncă; valoarea totală a acestor beneficii ar trebui să fie cel puțin egală cu suma plătită pentru comanda făcută prin contractul de achiziție.

Din punct de vedere istoric, guvernele au menținut inițial o politică de tip "hands off" în ceea ce priveşte offset-ul, privindu-l ca tranzacție între părțile contractante. Ulterior, țările contractante au introdus proceduri pentru aprobarea programelor offset pentru a se asigura ca acestea sunt compatibile cu strategia lor de dezvoltare şi oferă beneficii economice.

Pentru achiziționarea de echipamente tehnice, materiale şi servicii, în special pentru apărare şi securitate, utilizarea offset-urilor a devenit o practică obişnuită, atât în țări ale Uniunii Europene (Finlanda, Danemarca, Austria, Olanda), cât şi în alte țări (Elveția, Kuweit, Emiratele Arabe Unite, Noua Zeelandă).

Țara importatoare poate atrage beneficii economice substanțiale din programele offset atât prin obținerea de noi capacități de producție, cât şi prin vânzarea de produse pe piețele din străinătate, deoarece competitivitatea bunurilor

produse este un element esențial în valoarea programului offset. Programele offset sunt o şansă de a începe o cooperare în afaceri pe termen lung, între agenți economici autohtoni şi companii străine.

Conform ultimelor studii elaborate de NATO şi GAO, țările dezvoltate, cu industrii consacrate, utilizează offset-urile pentru a face transfer de tehnologii către propriile companii.

Țări cu economii industrializate mai recent utilizează atât offset-urile militare cât şi cele comerciale pentru transfer de tehnologie şi know-how.

Țările în curs de dezvoltare, cu economii mai puțin industrializate, utilizează în general offset-uri pentru a crea afaceri comerciale profitabile şi pentru a-şi consolida infrastructura.

Țări care la începutul anilor '90 nu solicitau offset-uri, le cer acum în mod curent. La sfârşitul anului 1997, comerțul țărilor est-europene se îndreptase deja către offset-uri, în special pentru procurarea de echipament militar şi aerospațial. În prezent, există o tendință din ce în ce mai pregnantă de a solicita offset-uri nu numai când este vorba de achiziții militare, ci şi comerciale. În mod special, producătorii de armament au continuat să angajeze offset-uri în Europa centrală - prin licitațiile privind contractele de achiziție legate de admiterea în NATO.

În Rusia şi estul Europei, offset-uri militare şi comerciale sunt furnizate de companii din SUA, Canada şi din vestul Europei.

Gama tranzacțiilor offset nu se limitează la cooperare industrială, ci oferă posibilitatea de a desfăşura programe în educație, îngrijirea sănătății şi altele, când se ocupă de necesități specifice regionale.

Offset-urile continuă să fie un factor important şi necesar într-un climat caracterizat de creşterea competiției pentru un număr din ce în ce mai mic de contracte de achiziție internaționale.

În prezent, țările importatoare solicită un mai mare transfer tehnologic, o valoare mai mare a programului offset.

Offset-urile pot avea mai multe forme, dar de cele mai multe ori includ solicitări ale guvernelor țărilor importatoare ca un anumit procent din valoarea contractului cu furnizorii, executanții sau prestatorii să fie executat în țara importatoare şi cu forța de muncă autohtonă sau ca tehnologii avansate să fie transferate ca parte a achizițiilor de echipamente, astfel încât să se poată crea şi extinde atât activități comerciale, cât şi industriale.

Se propune ca în România offset-ul să se aplice atunci când partea română intenționează să achiziționeze produse, servicii sau lucrări necesare sistemului național de apărare, a căror valoare depăşeşte 5 milioane EURO.

Programele offset trebuie să promoveze semnificativ interesele economice ale României şi să creeze instrumente eficiente de îmbunătățire a balanței comerciale prin:

a) contribuția la o dezvoltare economică durabilă;
b) investiții de capital străin;
c) aportul de noi parteneri de afaceri;

d) deschiderea de noi pieţe de export pentru produsele româneşti şi creşterea semnificativă a exporturilor existente ale produselor româneşti, în special cele din domeniul ingineriei;
e) creşterea competitivităţii industriei româneşti;
f) facilitatea transferului de tehnologie avansată şi know-how;
g) furnizarea elementelor de cercetare regională;
h) dezvoltarea cooperării în cercetare şi dezvoltare;
i) crearea de noi locuri de muncă.

Derularea programelor offset în România poate contribui la creşterea semnificativă a exporturilor, în special a produselor finite, la penetrarea pe noi pieţe de desfacere, la noi investiţii străine şi transferuri de tehnologie.

Faţă de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

Adrian Năstase